

ث. هریک از موارد ستون «الف» را به ستون «ب» وصل کنید.

الف	ب
۳۲. در شعر این دوره گرایش به سمبل و نماد در تصاویر شعری بیشتر می‌شود.	الف. پس از انقلاب
۳۳. از ویژگی‌های ادبی نثر دوره انقلاب اسلامی	ب. روی آوردن به داستانک (مینی‌مال) نویسی
۳۴. از ویژگی‌های زبانی شعر انقلاب اسلامی تمایل نداشتن به این موضوع است.	پ. واژه‌های کهن
۳۵. یکی از ویژگی‌های زبانی شعر انقلاب اسلامی استفاده از این نوع واژه‌ها در زبان شعر است.	ت. پیش از انقلاب
	ث. واژه‌های نو
	ج. باستان‌گرایی
	چ. نوگرایی

پاسخ

۱ بند	۲۱ زمینی
۲ زمینی	۲۲ کوتاه
۳ سنتی - نیمایی	۲۳ خراسانی
۴ خیال‌بندی	۲۴ بند - بیت
۵ داستان کوتاه	۲۵ لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است. دست شاعر برای استفاده از همه واژه‌ها باز است. سادگی و روانی زبان شعر و جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر کاملاً چشم‌گیر است.
۶ تنوع موضوع‌ها	۲۶ آرایه‌های بیانی و بدیعی به‌صورت طبیعی وارد شعر می‌شود - علاوه‌بر قالب‌های سنتی، قالب نیمایی و سپید بسیار پرکاربرد است - در اشعار نو تساوی طولی مصراع‌ها رعایت نمی‌شود و مصراع‌ها از نظر تعداد پایه‌های آوایی هم‌اندازه نیستند - ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی‌گریزی، از ویژگی‌های شعر این دوره است. تشبیه و استعاره و تصاویر خیالی، جدید و نو هستند و تکرار تصاویر شاعران دوره‌های قبل نیستند - گرایش به سمبل و نماد در تصاویر شعری بیشتر می‌شود - انتخاب موسیقی متناسب با لحن طبیعی گفتار و زبان شعر است - معنا و مفهوم شعر موردتوجه است و فرم آن را جهت می‌دهد.
۷ سیاسی بودن - اجتماعی بودن	۲۷ معشوق در ادبیات معاصر مانند دوره‌های آغازین شعر فارسی زمینی است. مخاطب شاعر بیشتر زمینی و پیرامون امور دنیوی است - موضوع شعر محدود نیست و بسیار تنوع دارد و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است. مسائل خصوصی سیاسی و اجتماعی بسیار موردتوجه شاعران قرار گرفته‌اند - لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است. مدح و ذم در شعر این دوره بسیار کم است.
۸ درست	۲۸ از واژه‌های عربی نسبت به گذشته بسیار کاسته شده است - بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه وارد نثرداستانی این دوره شده‌اند - نثرداستانی در این دوره به‌شدت تحت‌تأثیر
۹ درست	
۱۰ نادرست	
۱۱ درست	
۱۲ درست	
۱۳ نادرست	
۱۴ درست	
۱۵ بسیار کم	
۱۶ فنی و مصنوع	
۱۷ ۱۹ و ۲۰	
۱۸ خراسانی	
۱۹ نیمایی	
۲۰ پیش	

و علاقه فراوان به استفاده از واژه‌های کهن در زبان شعر این دوره محسوس است. - آشنایی‌زدایی زبان و روی آوردن به ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه.

۳۱ زبان داستان‌ها به‌ویژه در زمان جنگ عامیانه است. ساده‌نویسی که در دوره‌های پیش شروع شده بود، در این دوره نیز ادامه یافت. با انقلاب اسلامی و وقوع جنگ تحمیلی بسیاری از واژه‌های مربوط به فرهنگ، ایثار، شهادت، مبارزه و مقاومت وارد زبان داستان این دوره شد.

۳۲ پیش از انقلاب

۳۳ روی آوردن به داستانک (مینی‌مال) نویسی

۳۴ باستان‌گرایی

۳۵ واژه‌های نو

گفتار و محاوره افشار اجتماعی ایران است - بسیاری از افعال حذف می‌شوند و ساختار نحوی جمله‌ها به‌هم‌ریخته است و کوتاهی جملات و فعل‌ها در کلام فراوان دیده می‌شود.

۲۹ نثر داستانی این دوره تنوع مضمون دارد - رمان‌های تاریخی، سیاسی، علمی و فلسفی نگاشته می‌شوند - اساطیر یونانی، رومی، هندی و عبری ردپای آشکاری در داستان‌نویسی معاصر دارند. - مکتب‌های فلسفی و ادبی قرن نوزدهم و بیستم اروپا مانند رمانتیسم در ادبیات داستانی در این دوره حضوری آشکار و تأثیرگذار دارند. - از موضوعات عمده داستان در این دوره می‌توان به عشق، انسان، روستا، ستیز با خرافات، آموزش و پرورش و ... اشاره کرد.

۳۰ زبان و واژگان شعر در قصاید دوره انقلاب به سبک خراسانی نزدیک است. واژگان متناسب با دین، جبهه و جنگ، شهادت، ایثار و وطن‌دوستی در شعر و نثر این دوره بیشتر شد. - باستان‌گرایی

درس ۱۱ وزن در شعر نیمایی

سؤالات امتحانی درس یازدهم

وزن در شعر نیمایی

الف. جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

- ۱ کوتاهی و بلندی مصراع‌های شعر در برخی از قالب‌های شعر کهن مانند پیشینه داشته است.
- ۲ اگرچه واحد وزن شعر فارسی است ولی برای نام‌گذاری وزن‌ها به شیوه عروض عرب مبنای محاسبه قرار گرفته است.
- ۳ کوتاه‌ترین مصراع شعر سنتی فارسی و طولانی‌ترین آن دارد.
- ۴ بیت‌های شعر فارسی، یا پایه خواهد داشت.
- ۵ بحر بیت «چون می‌روی بی من مرو، ای جان جان بی تن مرو / وز چشم من بیرون مشو، ای شعله تابان من» تکرار است.

ب. درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.

- ۶ نشانه‌های هجایی / — — — / نام بحر «هزج» است. ☐ درست ☐ نادرست
- ۷ نشانه‌های هجایی / — — — / نام بحر «رمل» است. ☐ درست ☐ نادرست
- ۸ نشانه‌های هجایی / — — — / نام بحر «رجز» است. ☐ درست ☐ نادرست
- ۹ نشانه‌های هجایی / — — — / نام بحر «رمل» است. ☐ درست ☐ نادرست
- ۱۰ نشانه‌های هجایی / — — — / نام بحر «مقارب» است. ☐ درست ☐ نادرست

پ. گزینه درست را از میان کمانک انتخاب کنید.

- ۱۱ نام بحر عروضی بیت «الا تا نخواهی بلا بر حسود / که آن بخت برگشته خود در بلاست»، (رمل - مقارب) است.
- ۱۲ نام بحر عروضی بیت «همیشه تا بر آید ماه و خورشید / مرا باشد به وصل یار امید»، (هزج - مقارب) است.
- ۱۳ نام بحر عروضی بیت «تو از هر در که باز آیی به این خوبی و زیبایی / دری باشد که از رحمت به روی خلق بگشایی، (رجز - هزج) است.
- ۱۴ نام بحر عروضی «میان مشرق و مغرب ندای مختصریست»، (مقارب - هزج) است.
- ۱۵ نام بحر عروضی «هست شب یک شب دم کرده و خاک»، (رمل - مقارب) است.

۱۶	ت. به سؤالات زیر پاسخ دهید. نام اوزان عروضی زیر را بنویسید. مفاعیلن (.....) فَاعِلَاتِن (.....) مستفعلن (.....) فعولن (.....)
۱۷	پس از تعیین پایه‌های آوایی و وزن هربیت، نام بحر آن را بنویسید.
۱۸	الف. بلبلی برگ گلی خوش‌رنگ در منقار داشت / و اندر آن برگ و نوا خوش ناله‌های زار داشت ب. هست شب یک شب دم کرده و خاک
۱۹	دربارۀ قالب شعری زیر توضیح دهید و پایه‌های آوایی و نشانه‌های هجایی یک بیت را مشخص کنید.
۲۰	هر لحظه به شکلی بُت عیار برآمد / دل برد و نهان شد
۲۱	هر دم به لباسی دگر آن یار برآمد / گه پیر و جوان شد
۲۲	ابیات شعر فارسی در مجموع چند رکن دارند؟
۲۳	نام بحر عروضی بیت «هر که چیزی دوست دارد، جان و دل بر وی گمارد/ هر که محرابش تو باشی سر ز خلوت برنیارد» را بنویسید.
۲۴	پس از خوانش درست اشعار نیمایی زیر و نوشتن هر یک از مصراع‌ها، پایه‌های آوایی، وزن و نشانه‌های هجایی را مقابل هر مصراع بنویسید.
۲۵	هست شب یک شب دم کرده و خاک / رنگ رخ باخته است.
۲۶	باد، نوباوۀ ابر، از برکوه / سوی من تاخته است.
۲۷	برای اشعار نیمایی زیر، پایه‌های آوایی و وزن و نشانه‌های هجایی هر مصراع را بنویسید. سپس اختیار شاعری به کار رفته در این شعر را مشخص کنید.
۲۸	میان مشرق و مغرب ندای مختصریست
۲۹	که گاه می‌گوید
۳۰	من از ستارۀ دنباله‌دار می‌ترسم
۳۱	که از کرانه مشرق طلوع خواهد کرد
۳۲	پس از تعیین پایه‌های آوایی و وزن هر مصراع شعر زیر، دلیل ناهمسانی پایه‌های آوایی این شعر و تفاوت آن را با اشعار سنتی بیان کنید.
۳۳	چون درختی در صمیم سرد و بی ابر زمستانی
۳۴	هر چه برگم بود و بارم بود؛
۳۵	هر چه از فرّ بلوغ گرم تابستان و میراث بهارم بود؛
۳۶	هر چه یاد و یادگارم بود،
۳۷	ریخته است.
۳۸	اشعار زیر در چه قالبی سروده شده‌اند؟ یکی از ویژگی‌های آن نوع شعر را بیان کنید.
۳۹	و به آنان گفتم
۴۰	هر که در حافظۀ چوب ببیند باغی،
۴۱	صورتش در وزش بیشه شور ابدی خواهد ماند.
۴۲	هر که با مرغ هوا دوست شود،
۴۳	خوابش آرام‌ترین خواب جهان خواهد بود.
۴۴	پس از تعیین پایه‌های آوایی و وزن هر بیت، نام بحر آن را بنویسید.
۴۵	الف. چون می‌روی بی من مرو، ای جان جان بی تن مرو / وز چشم من بیرون مشو، ای شعله تابان من
۴۶	ب. تو از هر که باز آیی، بدین خوبی و زیبایی / دری باشد که از رحمت، به روی خلق بگشایی
۴۷	پ. همیشه تا بر آید ماه و خورشید، / مرا باشد به وصل یار امید
۴۸	ت. الا تا نخواهی بلا بر حسود / که آن بخت برگشته خود در بلاست